

Eugène Sue

Cavalerii de Malta

Eugène Sue

Cavalerii de Malta

Capitolul 1

Introducere

Călătorii de azi care navighează de-a lungul coastelor pitorești din districtul Bouches-du-Rhone – fie ei locuitori pașnici ai țărmurilor parfumate de portocalii din Hyeres, sau turiști curioși pe care bărcile cu aburi îi transportă fără încetare din Marseilles la Nice sau la Gênes – probabil nu cunosc că, în urmă cu două sute de ani, pe vremea administrației înfloritoare a Cardinalului Richelieu, țărmul Provenței era prădat, aproape zilnic, de pirați algerieni sau de alți jefuitori berberi a căror îndrăzneală nu cunoștea limite. Aceștia nu numai că rețineau toate navele comerciale care părăseau portul – deși vasele erau echipate de război –, dar acostau chiar sub tunul forturilor și îi duceau cu ei, fără a fi pedepsiți, pe localnicii ale căror case nu erau îndeajuns de înarmate și de fortificate.

Aceste ravagii s-au intensificat într-o asemenea măsură încât, în 1633, Cardinalul Richelieu l-a însărcinat pe M. de Séguiran, unul dintre bărbații eminenți ai acelor vremuri, să viziteze coasta Provenței pentru a stabili cele mai bune mijloace de protecție împotriva invaziei piraților.

Vom cita un pasaj din raportul lui M. de Séguiran, pentru ca cititorul să-și facă o imagine exactă asupra scenelor ce vor urma.

„Există“, spune el, „în orașul La Ciotat, o gheretă de străjer, construită de consuli într-un punct al stâncii Capul l'Aigle, în care un bărbat, expert în navigație, stă de gardă zi și noapte pentru a observa navele piraților. Seară de seară, la apropierea nopții, straja din gheretă aprinde un foc, gest care este preluat de toate gheretele similare până la farul din fortul Bouc. Acesta este un semn special

prin care se transmite că nu se află niciun corsar pe mare. Dacă, dimpotrivă, straja din ghereta în cauză a recunoscut vreun corsar, aprinde două focuri și la fel procedează și celelalte străji de la Antibes până la farul din Bouc, toate acestea fiind realizate în mai puțin de jumătate de oră. Locuitorii din La Ciotat susțin că, în ultimii ani, comerțul s-a îmbunătățit, dar, din câte se poate aprecia, el este, de fapt, ruinat. Într-un singur an, corsarii berberi le-au luat optzeci de nave și le-au pus în lanțuri aproximativ cincizeci dintre cei mai buni marinari.“

După cum spuneam, într-atât de mare era teroarea pe care acești pirați berberi o inspirau de-a lungul coastei, încât fiecare casă se transforma într-o fortăreață.

„Continuându-ne drumul,“ spune M. de Séguiran, „ajungem la reședința lordului de Boyer, nobil al camerei regale, pe care o găsim pregătită de apărare împotriva unei eventuale descinderi a piraților – având înaintea sa o terasă orientată spre port, iar pe terasă douăsprezece piese de artilerie din fontă, altele câteva de un calibru mai mic, două arme pivotante, iar în casa menționată, patru sute de livre de praf de pușcă, două sute de ghiulele, două seturi de armură și douăsprezece muschete și sulite scurte.“

„La Bormez și St. Tropez,“ spune M. de Séguiran mai departe, „comerțul este atât de serios afectat, încât nu se poate ridica la zece mii de lire, ceea ce este o consecință nu doar a sărăciei locuitorilor, ci și a invaziilor piraților, care pătrund în porturile acestora aproape zilnic, forțând foarte des navele să acosteze pentru ca cei de pe ele să se poată salva sau ca localnicii să se poată înarma. La Martignes, se află o comunitate care a suferit mari pierderi de locuitori – apreciați ca fiind cei mai pricepuți și mai curajoși marinari din Mediterană –, mulți dintre ei devenind sclavi ai corsarilor din Alger și Tunis, care piratează mai mult ca niciodată, în văzul forturilor și a fortărețelor acelei provincii.“

Cititorul își poate imagina disprețul acestor pirați berberi față de forturile de pe coastă, știind că țărmlul era într-o stare de apărare atât de deplorabilă încât M. de Séguiran spune, într-un alt pasaj al raportului său către Cardinalul Richelieu:

„A doua zi, pe 24 ianuarie, la ora șapte dimineă, am mers la castelul fortificat Cassis, care aparține Lordului Episcop de Marsilia, unde am aflat că întreaga garnizoană consta numai dintr-un portar, servitor al episcopului în cauză, care ne-a prezentat locul, și unde se aflau doar două arme mici de artilerie, dintre care

Respect pentru oameni și cărți
 una fusese descărcată.”

Mai târziu, arhiepiscopul de Bordeaux a făcut aceeași remarcă referitoare la una dintre cele mai fortificate și avantajoase poziții ale Toulon-ului.

„Primul și cel mai important dintre aceste forturi,” spune războinicul prelat în raportul său, „este un turn vechi în care se află două baterii cu capacitatea de a cuprinde cincizeci de tunuri și două sute de soldați; în ele se află tunuri de calitate, dar sunt toate demontate și nu au altă muniție în afara celei trimise din ordinul Eminenței voastre (Cardinalul Richelieu) cu cincisprezece zile în urmă. Comandantul este un om cumsecade și simplu, care are în garnizoană doar pe soția sa și pe servitoarea acesteia și care, potrivit celor spuse de el, nu a fost plătit nici cu doi bani timp de douăzeci de ani.”

Așa stăteau lucrurile cu câțiva ani înainte ca Ludovic al XIII-lea să-l învestească pe Cardinalul Richelieu în funcția de mare maestru și administrator general al navigației și comerțului Franței.

Studiind cu atenție țelul, evoluția, metodele și rezultatele guvernării lui Richelieu – comparând, adică, punctul de pornire al administrației sale cu finalul autoritar de centralizare totală, către care tinse constant și pe care l-a obținut atât de triumfător –, suntem impresionați mai ales de schimbările realizate asupra stării flotei, confuziei teribile și numărului mare de autorități sau de drepturi concurente care se extindeau inițial peste țărmul regatului într-o rețea inextricabilă.

Când cardinalului i-au fost încredințate interesele maritime ale Franței, putea conta prea puțin pe sprijinul unui rege slab, timid, neliniștit și capricios; în plus, simțea că Franța era agitată în surdină de profunde diferende politice și religioase. Opunându-se de unul singur pretențiilor excesive ale celor mai influente case ale Franței – păstrătoare arogante și geloase ale ultimelor tradiții de independență feudală –, era esențial ca voința lui Richelieu să fie de nestăvilit, inflexibilă chiar, pentru a strivi și aduce la nivelul unității administrative interese atât de numeroase, de tenace și de rebele! Și totuși astfel a fost opera acestui mare ministru.

Nu încapă îndoială că doar iubirea înflăcărată și sacră pentru binele general, înțelegerea nobilă și instinctivă a nevoilor și progresului umanității – acele aspirații pure și serene ale unui De Witt sau Franklin –, nu ar fi fost suficiente cardinalului în întreprinderea și susținerea unei lupte atât de aprige. Poate, de asemenea, era esențial

ca el să se simtă animat de o ambiție dezlănțuită și insașiabilă pentru a face față atâtor formidabile antagonisme, pentru a disprețui atâtea proteste, pentru a preveni sau pedepsi atâtea revolte periculoase cu închisoarea, exilul sau eșafodul, și pentru a-și atinge, în cele din urmă, scopul de a strânge în mână sa muribundă și suverană toate resursele statului.

Prin asemenea mijloace – cel puțin așa credem –, geniul lui Richelieu, potențat de o personalitate invincibilă, a reușit să perfecționeze această admirabilă centralizare de forțe conflictuale – țel constant și final glorios al administrației sale.

Din nefericire, a murit în perioada în care începea să-și organizeze această autoritate atât de curajos cucerită.

Dacă Franța, în momentul morții cardinalului, prezenta încă la suprafață semne evidente ale unei răsturnări sociale complete, cel puțin fundația statului începea să se curețe de miile de forțe parazite și devoratoare care-i extenuaseră atâta vreme forța.

Am putea spune că aproape întotdeauna bărbații eminentei, deși de genii diferite, se nasc la timp pentru a-și realiza marile travalii de guvernare. Lui Richelieu, cel care a deșțelenit atât de ferm și de neobosit pământul, i-a succedat Mazarin, care a nivelat suprafața profund arată, apoi Colbert, care a semănat-o și a făcut-o rodnică.

Voința imperială a lui Richelieu s-a arătat în cea mai strălucitoare formă în lupta de durată pe care a fost nevoit să o ducă atunci când i-a fost încredințată organizarea marinei.

Până în acel moment, guvernatorii generali ai Provenței contestaseră regulat ordinele amiralității Franței, autointitulându-se „amirali înnașcuți” ai Levantului. În această calitate, ridicau pretenții asupra comenzii maritime a provinciei; câțiva dintre acești guvernatori, cum ar fi conții de Tende și de Sommerives, iar, pentru perioada la care ne referim, ducele de Guise, primiseră de la rege scrisori speciale care le confereau titlul de amiral. Astfel de concesiuni, născute din slăbiciunea monarhului, erau departe de a sprijini pretențiile guvernatorilor generali și se opuneau, dimpotrivă, uzurpării întreprinse de aceștia, din moment ce titlurile indicau cu claritate necesitatea separării comenzii maritime de cea terestră.

Înțelegem astfel cât de împărțite și antagonistice erau aceste puteri rivale pe care cardinalul, în exercitarea funcției sale de mare maestru al navigației, își propusese, atât de autoritar, să le unească și să le centralizeze.

Se poate vedea din această parcurgere rapidă și superficială și

din extrasele împrumutate din raportul lui M. de Séguiran cum o dezordine teribilă domnea în fiecare departament al puterii. Această dezordine era și mai mult sporită de veșnic recurentele conflicte de jurisdicție, datorate guvernatorilor provinciei, amiralităților, ori revendicărilor feudale ale multor nobili riverani.

Pe scurt, abandonarea sau dezorganizarea fortificațiilor, ruina comerțului, jefuirea trezoreriei, invadarea țărmului, teroarea populației care se retrăgea din calea atacurilor piraților berberi spre interiorul țării, toate acestea constituiau tabloul dureros al Provenței din perioada în care începe această poveste, o poveste cu întâmplări incredibile, care par a aparține mai degrabă barbariei Evului Mediu decât secolului al XVII-lea.

Capitolul 2

Mistral

Pe la finalul lunii iunie 1633, trei călători distinși, sosind în Marsilia, au tras la cel mai bun han din oraș. După îmbrăcăminte și accent erau străini. S-a aflat curând că erau moscoviți și că, deși nu aveau mulți servitori, stilul lor de viață era unul magnific. Cel mai în vârstă dintre cei trei călători făcuse o vizită Mareșalului de Vitry, guvernatorul Provenței, aflat atunci în Marsilia, iar mareșalul îi întorsese vizita, împrejurare ce a sporit în mare măsură stima generală față de străini.

Cei trei își petreceau timpul vizitând clădirile publice, portul și docurile. Preceptorul celui mai tânăr dintre acești călători, cu permisiunea Mareșalului de Vitry, a făcut investigații atente pe lângă consuliile regiunii cu privire la producția și comerțul din Provența, starea marinei comerciale, echipamentul de apărare al acesteia, destinația armamentului ei, fiind în mod evident nerăbdător să facă, în beneficiul elevului său, o comparație între marina în plină dezvoltare a Nordului și cea a uneia dintre cele mai importante provincii din Franța.

Într-o zi, acești moscoviți și-au îndreptat pașii spre Toulon.

Cel mai în vârstă dintre cei trei străini părea să aibă cincizeci de ani. Fizionomia sa prezenta o îmbinare neobișnuită de mândrie și severitate. Era înveșmântat în catifea neagră; o barbă lungă, roșcată,

îi acoperea pieptul, iar

părul său, de aceeași culoare, în care se amestecau și câteva şuvițe argintii, se zărea de sub o căciulă tătărească decorată cu blănuri scumpe. Ochii de un verde marin, tenul pământiu, nasul coroiat, sprâncenele groase și buzele subțiri compuneau o expresie dură și ironică.

Mergea la oarecare distanță față de companionii săi și rareori vorbea, iar atunci când o făcea, era doar pentru a-i împrășca pe ceilalți doi cu sarcasmul său amar.

Vârsta și înfățișarea celorlalți doi moscoviți făceau un contrast izbitor.

Unul dintre aceștia, cel care părea a fi preceptorul celui mai tânăr, avea în jur de patruzeci și cinci de ani. Era scund și gras, aproape obez, deși constituția sa inspira vigoare. Purta o robă lungă de mătase maro grosolan țesută, după moda orientală, și o bonetă asiatică; un pumnal persan de o rară calitate îi împodobeia centura de mătase portocalie. Fața plină și rumenă, acoperită cu o deasă barbă maronie, și buzele groase inspirau senzualitate; ochii săi mici și gri străluceau malițioși. Din când în când, cu vocea sa stridentă, se deda unor glume de un cinism îndrăzneț, adesea în latină și întotdeauna împrumutate de la Petronius sau Martial; așa că ceilalți doi călători, făcând aluzie la gustul însoțitorului lor pentru opera lui Petronius, îl botezaseră Trimalcyon, după numele unuia dintre eroii scriitorului.

Elevul acestui preceptor aparte părea să aibă cel mult douăzeci de ani. Avea o statură medie, dar foarte armonioasă; vestimentația sa, în ton cu cea a moscoviților de vârsta sa, îmbina în mod fericit moda Nordului cu cea a Estului, fiind aranjată cu un gust impecabil. Părul său lung și șaten cădea în bucle naturale de sub o beretă neagră, plată și fără bor, purtată într-o parte și ornamentată cu o panglică aurie și violetă; cele două capete ale acestei benzi, brodate și tivite cu finețe, atârnavau peste gulerul unei jachete negre de lână, cu desene reliefate în violet și auriu, care se lega pe șolduri cu un șal din cașmir; o a doua jachetă cu mâneci largi, făcută dintr-o țesătură venețiană neagră și densă și dublată la interior cu tafta stacojie, îi ajungea ceva mai jos de genunchi; pantalonii largi mauri atârnavând peste încălțările din marochin roșu îi completau costumația pitorească.

Un observator ar fi fost pus în încurcătură dacă ar fi trebuit să atribuie un anumit caracter înfățișării acestui tânăr. Trăsăturile sale

erau de o regularitate perfectă; o barbă tinerească și mătăsoasă îi umbrea bărbia și buzele; ochii mari străluceau ca niște diamante negre de sub sprâncenele drepte și castanii; smalțul orbitor al dinților era cu greu pe măsura roșului profund al buzelor; tenul său era de o paloare mată și brună, iar silueta sa zveltă combina forța cu eleganța.

Dar această fizionomie, pe atât de fermecătoare pe cât era de expresivă și de schimbătoare, reflecta pe rând influențele diferite pe care cei doi însoțitori le lăsaseră asupra minții tânărului.

Când Trimalcyon lansa unele glume dezgustătoare și licențioase, tânărul, pe care îl vom numi Erebus, aplauda rânjind sarcastic sau chiar răspundea în cuvinte ce depășeau cinismul preceptorului său.

Dacă nobilul Pog, primul descris, un bărbat tăcut și ursuz, făcea o remarcă de o acreală ieșită din comun, nările lui Erebus se dilatau îndată, buza superioară i se arcuia cu dispreț, iar întregul său chip exprima cel mai strivitor sarcasm.

Dimpotrivă, atunci când Erebus nu se afla sub aceste două fatale influențe și vreo lăudăroșenie absurdă nu-l transforma în adept al viciului, fața îi devenea dulce și senină – un calm fermecător radia din frumoasele-i trăsături, căci cinismul și ironia îi tulburau doar superficial sufletul –, instinctele nobile și pure curând își restabileau dominația, precum o fântână curată își recapătă claritatea atunci când elementul disturbator nu-i mai afectează apele de cristal.

Astfel erau aceste trei distinse persoane. Se deplasau, după cum am spus, de la Marsilia la Toulon.

Erebus, tăcut și gânditor, mergea acum cu câțiva pași înaintea însoțitorilor săi. Drumul se afunda în defileurile din Ollioules și se ascundea printre stâncile solitare.

Erebus tocmai ajunsese într-un spațiu mic și deschis de unde putea vedea o bună parte a drumului, care devenea foarte abrupt în acel loc și forma un soi de cot în jurul proeminenței pe care stătea tânărul. Reveria fiindu-i întreruptă de sunetul distant al unei cântări, Erebus s-a oprit să asculte.

Vocea se apropia tot mai mult. Era vocea unei femei, cu un timbru plin de prospețime și de grație. Melodia și cuvintele cântecului exprimau o melancolie naivă. Curând, la o întoarcere bruscă a drumului, Erebus a putut vedea, fără a fi văzut, un grup de călători; se acomodaseră tăcuți cu pasul cailor lor înșeuăți care urcau cu dificultate drumul abrupt.

În timp ce coasta Provenței era adesea pustiită de pirați, nici inte-

riorul țării nu era mai sigur, deoarece strâmtorile din Ollioules, de o pustietate aproape impenetrabilă, serviseră de multe ori drept refugiu bandiților. Erebus n-a fost uimit să vadă micuța procesiune înaintând cu un soi de circumspecție militară.

Pericolul nu părea să fie iminent, căci tânăra fată a continuat să cânte, deși călărețul care conducea marșul își ajusta precaut muscheta pe coapsa stângă, iar la anumite intervale își testa armele de foc, lăsând în urmă câte un norișor de fum albăstrui.

Acest bărbat, militar aflat în floarea vârstei, purta un veston vechi de piele, o pălărie mare gri, pantaloni stacojii, cizme masive, și călărea un cal mic și alb; un hanger sau cuțit de vânătoare atârna de cureaua lui, iar un ogar mare și negru, cu blana lungă și o zgardă de piele cu ținte de fier mergea înaintea calului său.

Cu aproape treizeci de pași în urma acestei santinele veneau un bătrân și o tânără femeie. Cea din urmă era călare pe o mârtoagă lentă, neagră ca smoala, gătită elegant într-un material din plasă de mătase și catifea albastră; montura de argint a căpăstrului strălucea sub razele soarelui la apus; frâiele, abia ținute de tânăra fată, atârnavu neglijent pe gâtul calului, al cărui pas delicat și regulat nu întrerupea defel acordurile armonioase ale cântării frumoasei călătoare.

Aceasta etala cu noblețe veșmântul încântător de călărie atât de des reprodus de pictorii regelui Louis XIII. Avea pe cap o pălărie mare neagră cu pene albastre, care îi cădeau pe spate peste un amplu guler de dantelă de Flandra; haina strânsă pe corp, din tafta de un gri perlat, cu corsaj larg și drept, avea o fustă lungă din același material și aceeași culoare, iar atât fusta cât și corsajul erau ornate cu dantelă delicată din mătase de culoarea cerului albastru, a cărei nuanță palidă se potrivea admirabil culorii veșmântului. Dacă cineva s-ar fi îndoit vreodată că soiul grec s-a păstrat în întreaga sa puritate în câteva dintre familiile din Marsilia și partea sudică a Provenței, de la momentul colonizării feniciene – restul populației aducând mai mult cu fizionomia arabă și ligurică –, trăsăturile acestei tinere ar fi oferit o dovadă frapantă a transmiterii frumuseții antice în întreaga sa splendoare originală.

Nimic nu putea fi mai agreabil, mai delicat sau mai pur decât liniile desăvârșite ale chipului ei; nimic mai limpede decât albastrul ochilor ei, îngrădit de lungi gene negre; nimic mai alb decât fildeșul frunții ei regale, în jurul căreia se jucau bucle castaniu-deschis care contrastau delicios cu arcul perfect al sprâncenelor negre ca smoala și catifelate; proporțiile taliei sale, rotunde și fine, o asemănau cu

Hebe sau cu Venus a lui Praxiteles, mai degrabă decât cu Venus din Milo.

În timp ce cânta, se lăsa în voia pasului măsurat al armăsarului, iar fiecare mișcare a corpului ei fermecător și grațios revela noi comori de frumusețe. Piciorul ei mic, arcuit, închis într-o gheată din cordovan, care se lega pe gleznă, era vizibil din când în când de sub faldurile ample ale fustei lungi, în timp ce mâna sa, mică precum a unui copil, înmănușată în piele șamoa cu broderii, se juca neglijent cu nuaia cu care mai îmboldea mersul mărtoagei sale.

Ar fi dificil de descris onestitatea care strălucea pe chipul acesteia tinere, seninătatea ochilor ei mari albaștri, lucind de fericire, speranță și proștețime, dulceața nesofisticată a zâmbetului ei și, mai mult decât orice, privirea plină de sollicitudine și venerație filială pe care o îndrepta către tatăl său vârstnic, dar robust, care o însoțea.

Aerul nerăbdător, temerar și jovial al acestui domn în vârstă contrasta nu puțin cu mustața sa albă și cu roșeața obrazilor săi care anunța că nu-l lăsa indiferent atracția exercitată de vinurile bogate ale Provenței.

Pălăria neagră cu pană roșie, jacheta strânsă pe corp și decorată cu argint, mantaua asortată, șnurul din mătase de pe umăr, brodat fastuos și care susținea o sabie lungă, și cizmele înalte din piele albă de oaie, cu piteni poleiți, atestau valoarea lui Raimond V, Baron des Anbiez, cap al uneia dintre cele mai vechi case ale Provenței, înrudit sau aliat cu cele mai ilustre case baroniale din Castellanne, Baux, Frans și Villeneuve.

Drumul urmat de mica procesiune era atât de îngust încât abia îngăduia mersul a doi cai unul lângă altul. O a treia persoană călărea la câțiva pași în urma baronului și a fiicei sale. Doi servitori călare și înarmați încheiau grupul.

Această a treia persoană, un tânăr în jur de douăzeci și cinci de ani, înalt și bine făcut, cu o față chipeșă și amabilă, călărea cu grație și ușurință. Purta un veșmânt verde de vânătoare, decorat cu dantelă aurie.

Fața lui exprima o încântare de nedescris în timp ce o contempla pe Mlle Reine des Anbiez care, întrerupându-și cântecul, se întorcea din când în când către el cu o privire fermecătoare, căreia Cavalerul Honorât de Berrol îi răspundea cu întreaga ardoare a unui logodnic îndrăgostit și pasional.

Baronul asculta cântecul fiicei lui cu bucurie și mândrie paternă.

Înfățișarea sa cordială și venerabilă strălucea de fericire. Fericirea sa contemplativă era, totuși, nu de puține ori tulburată de săriturile bruște ale micului său cal, adus din insula Camargue – un armăsar murg cu coama și coada lungi și negre, o privire răutăcioasă și o dispoziție feroce, debordând de energie și posedat, în mod evident, de dorința de a-și arunca stăpânul din șa și a-și recâștiga libertatea avută în mlaștinile solitare și bărăganul sălbatic în care se născuse.

Din nefericire pentru intențiile lui Mistral – numit după impetuosul vânt din nord-vest, datorită rapidității pasului și a răutății caracterului său –, baronul era un excelent călăreț. Deși îndurând consecințele unei răni la șold, suferite în timpul războiului civil, Raimond V, așezat într-una dintre acele vechi șei cărora le spunem șei-țarus, răspundea capriciilor răutăcioase ale neîmbânzitului animal cu lovituri răsunătoare de bici și pinteni. Mistral, cu acea perspicacitate răbdătoare și diabolică în care caii excelează până la geniu, după câteva încercări eșuate, aștepta imperturbabil o ocazie mai favorabilă pentru a-și îndepărta călărețul.

Reine des Anbiez continua să cânte. Ca un copil, ea se amuza trezind ecourile defileurilor din Olioules, prin inflexiuni ale vocii când tari, când încete, care ar fi disperat până și o privighetoare.

Tocmai realizase un arpeggiu de o deosebită muzicalitate, când, deodată, anticipând ecoul, o voce masculină, dulce și melodioasă, a repetat cântecul tinerei cu o incredibilă exactitate. Timp de câteva momente, aceste două voci fermecătoare, întâlnindu-se întâmplător într-o minunată uniune, au fost reluate de multele ecouri ale acelei profunde pustietăți.

Reine s-a oprit din cântat și s-a înroșit în timp ce privea în sus spre tatăl său. Baronul, uimit, s-a întors către Honorât de Berrol și a spus, cu exclamația sa obișnuită:

— Manjour! Cavalere, ce diavol imită astfel vocea unui înger?

În momentul surprizei, baronul lăsase să cadă, din nefericire, frâiele pe gâtul lui Mistral. Un timp, înșelătorul animal a ținut pasul cu o gravitate și o demnitate demne de catârul unui episcop, apoi, din două salturi viguroase, înainte ca baronul să aibă timp pentru a se aduna, s-a cățarat pe un povârniș ivit în drum.

Din nefericire, calul a depus un asemenea efort pentru a urca abrupta pantă, încât apoi a alunecat în cap, cu frâiele atârându-i peste urechi la întâmplare. Toate acestea s-au petrecut într-un timp mai scurt decât este necesar pentru a le descrie.

Baronul, excelent călăreț, deși nu puțin surprins de riscanta

întreprindere a lui Mistral, și-a recăpătat poziția în șa; primul său efort a fost de a recupera frâiele – nu le putea ajunge. Apoi, în ciuda curajului său, s-a înfiorat îngrozit, văzându-se la mila unui cal neînfrânat care, în frenezia sa, încerca acum să sară peste marginea prăpastioasă a albiei unui torent secăt.

Abisul adânc și larg se întindea paralel cu drumul, de care îl despărțea doar un spațiu de cincizeci de picioare.

Așezat în șaua sa și neputând să se extragă din ea datorită răniilor sale, înainte de plonjarea calului în gol, bătrânul și-a îndreptat ultimele gânduri către Dumnezeu și fiica sa, a făcut o promisiune privind o liturghie săptămânală și un pelerinaj anual la Capela din Notre Dame de la Garde și s-a pregătit să moară.

De la înălțimea la care se afla, Erebus a văzut pericolul în care se găsea baronul; a văzut că era separat de el de albia adâncă a torentului, de zece sau doisprezece picioare adâncime, către care se lansa calul.

Cu o mișcare mai rapidă decât gândul și într-un salt aproape disperat, Erebus a sărit peste prăpastie și s-a aruncat în fața calului, apucând frâiele libere. Baronul a strigat de groază, crezând că salvatorul său va fi purtat și el în hăuri, căci, în ciuda durerii și a spaimii pe care smucitura severă i le cauzase, Mistral nu era în stare să-și reprime impetuositatea saltului și l-a târât pe Erebus câțiva pași.

Însă acesta din urmă, dotat cu o forță ieșită din comun și un admirabil sânge rece, își răsucise frâiele în jurul încheieturilor în timp ce se lăsa să cadă, astfel încât calul, copleșit de marea greutate care atârna de el, s-a lăsat pe coapse, lipsit de impulsul inițial care provocase toată această întâmplare.

Abia dacă mai erau zece pași între baron și prăpastie, când Erebus s-a ridicat ușor, a apucat cu o mână zăbala însângerată a căpăstrului, iar cu cealaltă a aruncat frâiele peste gâtul înfierbântat al lui Mistral, oferindu-le bătrânului.

Toate acestea s-au întâmplat atât de rapid încât Reine des Anbiez și logodnicul acesteia, urcând la rândul lor povârnișul, au ajuns lângă baron fără a bănui pericolul înfricoșător din care acesta tocmai scăpase.

Erebus, care redase bătrânului frâiele, și-a cules pălăria, a scuturat praful de pe hainele sale și și-a aranjat părul, astfel încât, cu excepția îmbujorării nefirești a obrazilor, nimic din înfățișarea sa nu trăda rolul avut în această întâmplare.